

ĐÁP ÁN THI GIỮA HỌC KÌ 2 – ĐỀ SỐ 3**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 12****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Câu 1 (0,5 điểm)**

Tóm tắt (từ 3-5 dòng) văn bản Con đau dài và cho biết vị trí, vai trò của văn bản đối với tiểu thuyết Mùa lá rụng trong vườn

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Đối chiếu văn bản với chính thể tiểu thuyết Mùa lá rụng trong vườn

Lời giải chi tiết:

- Đông nghĩ về Lí, trò chuyện, tranh luận với Luận về Lí và cho rằng Lí hư hỏng không có lỗi của mình. Cơ quan Lí đến thông báo: Lí ăn ở với tên tướng phòng vật tư nên bị sa thải. Đông đau đớn tột cùng và chấp nhận sự thật, Luận buồn bã, thương Lí và muốn cứu Lí trong tuyệt vọng
- Văn bản Con đau dài nằm ở gần cuối tác phẩm phản ánh một bi kịch gia đình ông Bằng và vợ chồng Đông Lí, thể hiện tính cách, nỗi đau của nhân vật Đông Lí

Câu 2 (0,5 điểm)

“Đặc điểm nổi bật nào của thể loại tiểu thuyết thể hiện trong văn bản Con đau dài”? Hãy phân tích đôi nét làm rõ đặc điểm đó

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Nhớ lại đặc điểm thể loại tiểu thuyết

Lời giải chi tiết:

- Nhìn cuộc sống từ góc độ đời tư; quan tâm đến cái thường ngày, cái đang diễn biến với cách tiếp cận gần gũi; không lí tưởng hóa hiện thực;
- + Cái đang diễn biến với cách tiếp cận gần gũi: việc cơ quan Lí đến thông báo sa thải Lí, ứng xử của Đông và ý nghĩ của Luận)
- Nhân vật là “con người ném trái”, có quá trình phát triển nhiều khi quanh co, phức tạp: diễn biến tâm lí của Đông (đang nghĩ tốt đẹp về Lí; hùng hổ gọi Lí là con đĩ; đau đớn tột cùng, chỉ biết ôm mặt)

- Phản ánh mâu thuẫn, tâm lí và xung đột giữa các quan điểm: cách nhìn đời bao dung, sâu sắc của Luận và cách nhìn đơn giản lược của Đông. Ông Bằng không thích nhạc Vácne chỉ vì nghe Luận nói Hít – le cũng thích nhạc ông này

Câu 3 (0,5 điểm)

Vì sao Đông rơi vào trạng thái đau đớn? Phân tích tính cách tiêu biểu của nhân vật Đông; từ đó, nêu những đánh giá của tác giả, của em về nhân vật này (0,5đ)

Phương pháp giải:

Đọc kĩ văn bản và lí giải nguyên nhân

Chú ý các chi tiết thể hiện tính cách của nhân vật Đông

Nêu quan điểm của bản thân về nhân vật

Lời giải chi tiết:

- Vì Lí rất thân thiết với Đông, anh nhìn thấy những ưu điểm của Lí nên khi bị mất rồi, anh mới hiểu giá trị của Lí. Đau đớn ngấm đến tận nơi sâu thẳm nhất, anh lại nổi cơn khùng; vì Luận nói về Lí và trách nhiệm của Đông về sự thay đổi của Lí

- Nhân vật Đông:

+ Người lính trở về từ chiến trận, nhìn con người hết sức đơn giản: Chiến tranh, tất cả tâm lực phải giành cho việc đánh giặc. Người ở nhà phải tự lo lấy

→ Đông cho rằng Lí hư là tại cô ấy, không phải do chồng, Đông quan niệm chưa đúng về mối quan hệ, sự ràng buộc vợ chồng, trong gia đình

+ Đông là người thô lỗ, cục cằn: chửi rủa Lí, gã trưởng phòng và các thói tệ tư sản

+ Đông đang ném trái nõi đau và rơi vào bế tắc đau đớn: Trời ơi sao tôi không chết luôn lúc tiến đến cửa ngõ

- Đánh giá của tác giả về Đông: Đông nói dồn dập, gay gắt và vẫn không vượt được ra khỏi sự sơ lược trong suy nghĩ; Anh tốt nhưng anh chưa đủ những đức tính cần thiết. Cuộc sống phức tạp. Nhưng phải sống thực sự với nó, phải có trách nhiệm với nó, vì nó → Tác giả phê phán ứng xử và suy nghĩ của Đông qua lời người kể chuyện và qua Luận. Chính Đông đã để tuột mất hạnh phúc gia đình và bây giờ chính Đông phải chịu nỗi đau đó

- Đánh giá của cá nhân: Học sinh tự trả lời theo quan điểm cá nhân

Câu 4 (0,5 điểm)

Em hãy đánh giá thành công đặc sắc của văn bản Con đau dài (nội dung, hình thức). Hãy trả lời bằng văn bản (tùy chọn hình thức đoạn nhỏ/ văn bản nhỏ)

Phương pháp giải:

Đọc kĩ văn bản

Chú ý nhận xét, đánh giá về nội dung và hình thức

Lời giải chi tiết:

– Nội dung:

+ Phản ánh số phận con người trong những mối quan hệ cuộc sống phức tạp với tất cả những mâu thuẫn, tâm lí và xung đột gay gắt trong lối sống, quan điểm sống qua nhân vật Đông, Luận;

Luận;

+ Truyền tải nhiều thông điệp về cách nhìn nhận đánh giá con người, ứng xử khi người thân làm lỡ; sống có trách nhiệm (qua nhân vật Luận).

– Nghệ thuật:

+ Miêu tả diễn biến tâm lí nhân vật – nỗi đau, sự bế tắc, bất lực, lối sống thờ ơ của Đông qua sự luân chuyển của các điểm nhìn trần thuật (bên trong, bên ngoài, người kể chuyện, nhân vật) với những khúc quanh phức tạp; qua đối thoại, độc thoại, biểu hiện bên ngoài (Đau đớn ngấm đến tận nơi sâu thẳm nhất, anh lại nổi cơn khùng, nhưng lần này ngấm ngấm và chỉ trút nỗi căm hờn vào kẻ đã quyến rũ vợ anh. Đông tiến đến trước mặt Luận, hai mắt đỏ nọc và giọng lạc đi. Đông đứng lặng, to lớn, run rẩy, đầu bạc phéch, nước mắt xối trên hai gò má xám; Đông như bất động trong lòng ghế, bàn tay dày xoà rộng úp vào mặt, trong khi hai ngón cái và ngón trỏ bám chặt vào hai bên thái dương. Đông đang tê dại trước một sự phũ phàng; Đông vừa bật đèn. Đông vừa vịn máy hát.).

+ Khắc họa nhân vật: Nhân vật Lí chỉ hiện lên gián tiếp mà rất rõ nét (ưu điểm, nhược điểm, cảnh ngộ hiện tại) qua suy nghĩ của Đông và đối thoại của Đông Luận và một sự việc (người của cơ quan đến thông báo sa thải).

Câu 5 (1 điểm)

Nhà văn muốn nói điều gì với độc giả qua 2 lời nói, suy nghĩ sau đây của nhân vật Luận? Từ đó hãy nêu bức thông điệp em nhận được từ văn bản đọc hiểu trên

Phương pháp giải:

Đọc kĩ 2 lời nói, suy nghĩ

Đặt 2 lời nói, suy nghĩ đó vào từng bối cảnh cụ thể để phân tích thông điệp của tác giả

Nêu quan điểm của bản thân

Lời giải chi tiết:

- Nhà văn muốn nói:

a. Xã hội phức tạp, có khả năng làm tha hóa con người, con người cá nhân đòi hỏi được đề cao, vì vậy, mỗi người cần có trách nhiệm với cuộc sống, với người thân của mình

b. Con người thông minh, dần dần đều chịu nhiều tác động của xã hội khiến cuộc sống phải đổi mới với biến động, thất bại nên cần được tha thứ, đỡ nâng, dắt dìu

- Bức thông điệp: Học sinh tự đúc rút (cần sát với nội dung của văn bản: cách nhìn nhận đánh giá con người, ứng xử khi người thân làm lỡ; sống có trách nhiệm...)

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1.

Em có đồng ý với quan điểm, cách ứng xử của Luận sau đây không? (Trả lời bằng đoạn văn 200 chữ)

Phương pháp giải:

Dựa vào kiến thức và kỹ năng viết đoạn văn đã được học

Nêu quan điểm, ý kiến của bản thân

Lời giải chi tiết:

Đoạn thể hiện đủ, cân đối các nội dung đã yêu cầu ở trong đề (ở các gợi ý sau):

- Học sinh tự thể hiện quan điểm cá nhân về 2 nội dung: đồng ý với quan điểm, cách ứng xử của Luận; nhận xét về Luận (cần mạch lạc, thuyết phục)

- Vai trò của nhân vật Luận trong đoạn trích:

+ Thể hiện quan điểm tư tưởng (sống, nhân đạo) của nhà văn Ma Văn Kháng

+ Tạo nên nét tương phản với nhân vật Đông

+ Thể hiện vấn đề của con người, gia đình thời hiện đại

Câu 2.

Từ văn bản đọc hiểu “Cơn đau dài” (Mùa lá rụng trong vườn của Ma Văn Kháng), em hãy viết văn bản (600 chữ) bàn luận, thể hiện quan điểm của mình về mối quan hệ giữa cá nhân và trách nhiệm của mỗi cá nhân khi gia đình có người gặp biến cố (xoáy lật ngược chiều)

Phương pháp giải:

Dựa vào kiến thức và kỹ năng đã học để thực hiện bài văn

Lời giải chi tiết:

Từ văn bản đọc hiểu “Cơn đau dài” (Mùa lá rụng trong vườn của Ma Văn Kháng), em hãy viết văn bản (600 chữ) bàn luận, thể hiện quan điểm của mình về mối quan hệ giữa cá nhân và trách nhiệm của mỗi cá nhân khi gia đình có người gặp biến cố (xoáy lật ngược chiều)

Phần chính	Điểm	Nội dung cụ thể
Mở bài	0,5	- Giới thiệu vấn đề nghị luận (từ Cơn đau dài, Mùa lá rụng trong vườn của Ma Văn Kháng) - Nêu khái quát: Tính cấp thiết vấn đề đối với tuổi trẻ

Thân bài	3,0	<ul style="list-style-type: none"> * Về vấn đề từ văn bản đọc - Tóm tắt vấn đề: Mối quan hệ giữa các cá nhân và trách nhiệm của mỗi cá nhân khi gia đình có người gặp biến cố (trong văn bản đọc) - Nhận xét ngắn gọn về ứng xử của hai cá nhân (Đồng, Luận trong văn bản Con đau dài) * Bàn luận về vấn đề - Mối quan hệ của cá nhân với gia đình truyền thống của dân tộc - Về tính độc lập từ quan niệm hiện đại ngày nay (ảnh hưởng từ một số quan niệm phương Tây) (qua biểu hiện, ví dụ cụ thể, phân tích tính hai mặt của vấn đề,...) *Quan niệm, chính kiến của bản thân - Nêu quan niệm, lối sống (phân tích ưu điểm, hạn chế) - Ứng xử, hành động của cá nhân để hạn chế nhược điểm của quan điểm sống (đã lựa chọn)
Kết bài	0,25	<ul style="list-style-type: none"> - Nhận thức của cá nhân về vấn đề - Hành động của cá nhân (trong tình huống giả định)
Yêu cầu khác	0,25	<ul style="list-style-type: none"> - Sử dụng các thao tác phân tích so sánh, tổng hợp, chứng minh - Dẫn chứng phong phú, đa dạng phù hợp tới lí lẽ, luận điểm